

Asiantuntijalausunto

Valtiovarainvaliokunta

Työ- ja elinkeinojaosto

25.10.2023

Suvi Lindén, vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluiden päällikkö
Vantaan kaupunki

Kotoutumisen edistämisen rahoitus on turvattava

- Kotoutumisen tehokas edistäminen linkittyy työllisyyden kasvuun ja hallituksen 100 000 uuden työllisen tavoitteeseen. Kuntien ja valtion on tehtävä yhteistyötä tavoitteen saavuttamiseksi.
- Vuosina 2000–2021, 66 % työllisyyden kasvusta on tullut C6-kuntien ulkomailta syntyneiden kaupunkilaisten työllisyyden kasvusta. **Pääkaupunkiseudun kolmen suurimman kaupungin maahan muuttaneiden osuus koko maan työllisyyden kasvusta on 53 %.**
- TE24-uudistus ja KOTO24-uudistus tuovat kunnille huomattavan määrän uusia tehtäviä, joiden toteuttamiseksi tulee osoittaa riittävät taloudelliset resurssit. Rahoituksessa tulee huomioida pääkaupunkiseudun erityisyys, sillä suurin osa maahanmuutosta keskittyy pääkaupunkiseudun kuntiin.

Kotoutumisen edistämisen rahoitus on turvattava

- Pääkaupunkiseudulle muuttaa muualta Suomesta huomattavia määriä vieraskielisiä, joilla on edelleen tarvetta kotoutumispalveluille myös kotoutumisajan päättymisen jälkeen. Laskennalliset korvaukset eivät riitä kattamaan näitä palveluiden järjestämisestä aiheutuvia todellisia kustannuksia.
- Talousarviossa vähennetään toimivien kokonaisuuksien rahoitusta, mikä haastaa palveluiden jatkuvuutta kunnissa
 - Osaamiskeskuspalvelut
 - Neuvonta- ja ohjauspalvelut
 - Talent-toiminta
- Rahoituksen vähentäminen keskeisistä palveluista on ristiriitaista suhteessa hallituksen toiveisiin tehostaa kotoutumispalveluita sekä nopeuttaa työllistymistä.

Kotoutumisajan lyhentäminen ei tehosta kotoutumista

- Vantaan kaupunki on myös aiemmissa lausunnoissa nostanut esiin huolen kotoutumisajan lyhentämisestä. Lyhentäminen ei lähtökohtaisesti tehosta kotoutumista vaan saattaa jopa haitata sen onnistumista.
- Panostuksia tarvitaan:
 - Riittävään palveluiden rahoitukseen ja resursointiin
 - S2-opetuksen saatavuuteen ja laatuun
 - Osaamisen tunnistaminen menetelmien kehittämiseen
 - Työelämään siirtymisen mahdollisuuksien parantamiseen jo kotoutumisajalla
 - Ennakkoluulottomaan suhtautumiseen yrityksissä ja organisaatioissa
- Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että myös jo maassa olevat maahan muuttaneet pääsevät koulutukseen ja/tai työmarkkinoille. Se ei tapahdu kotoutumisaikaa lyhentämällä.

Työmarkkinoiden vastaanottavuutta kehitettävä

- Työnhakijoiden oma aktiivisuus ei riitä, koska työmarkkinat eivät ole vielä täysin valmiita vastaanottamaan vieraskielisiä osaajia.
- Palveluissa törmätään edelleen tilanteisiin, joissa maahan muuttanut, jopa Suomessa koulutuksensa suorittanut ei ole ”riittävän pätevä” työllistymään.
- Yhteiskunnan ja työmarkkinoiden vastaanottavuuden kehittäminen on avainasemassa.
 - Tarvitaan kannustimia kielikoulutuksen ja työn yhdistämiseen
 - Kohtaanto-ongelman ja osaajapulan ratkaiseminen vaatii kotoutujien ja maahan muuttaneiden pääsyä työmarkkinoille

Kiitos!

Suvi Lindén

0403562613

suvi.linden@vantaa.fi

